

Биология

PISAга багытталган тест

7 – класс

Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого жооп жазгыла.

1-суроо: Эмне себептен канаттуулардын канаттары суу болбойт?

Өз жообуңарды жазгыла:

Канаттуулар

Канат тек гана канаттууларда бар. Канат кылдаттык менен кам көрүүнү талап кылат, ошондуктан канаттуулар убактысынын 9% канаттарын тазалоого, жуунууга коротушат.

Ылдам учуучу чымчыктар-таранчылар жана чабалекейлер жайкысын сууга түшүшөт. Ал эми башкалары болсо майда сууларга чөмүлүшүп, же шүүдүрүмгө же жаандын суусуна канаттарын нымдап алышат, ошентсе да алар кургак боюнча калышат.

Оң тараптагы текстти окуп чыгып, сүйлөмдү толуктап жооп бергиле.

2-суроо: Эгерде сууда сүзүүчү канаттуулардын канаттары нефть же мазут болуп калса, анда...

Бир гана туура жоопту белгилегиле:

- А) канаттары менен тыбыттары жабышып, суу терисине жеңил өтүп кетет дагы канаттуулар муздап өлүшөт
- Б) канаттарынын касиеттери дээрлик өзгөрүлбөйт
- В) канаттары денесине жабышып калат дагы, ал бир топ ыңгайлуу формага келип калат
- Г) булганган канаттары убакыттын өтүшү менен суудан жуулуп, канаттын түзүлүштөрү калыбына келет

Канаттуулар

Сууда сүзүүчү канаттуулар үчүн океан, деңиздердин жана көл, дарыялардын нефть менен каптап калышы өтө чоң коркунуч жаратат.

Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого болгон жообуңарды жазгыла.

3-суроо: Эмне себептен канаттууларды тазалап туруп эле, ошол замат эркиндикке коё бербейт?

Өз жообуңарды жазгыла:

Канаттуулар

Эгерде канаттуунун денесинин жарымынан көп бөлүгү нефть менен капталып калган болсо, аны куткаруу мүмкүн эмес. Эгер булгануу андан азыраак болсо, канаттууну туура тазалап, жууп, өмүрүн сактап калууга болот. Мындай канаттууну сульфидүү кастор майы бар чакага жарым минут салып, андан соң жылуу суу менен жууп, кургатышат. Бирок, мындай тазалоодон соң канаттууларды эркиндикке 6 жумага чейин же кээде кийинки түлөгөнүнө чейин коё бербей кармашат.

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого болгон жообуңарды жазгыла.</p> <p>Вопрос 4. Эмне себептен айыл чарба зыянкечтерине каршы күрөшүү үчүн уулуу химикаттарды колдонгон учурда өсүмдүктөр же чөп жечү жаныбарлар эмес, канаттуулар көбүрөөк өлүшөт?</p> <p>Өз жообуңарды жазгыла:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Канаттуулар</p> <p>Жаратылыштагы өлгөн канаттуулардын өлүктөрүн жана уялардан алынган жумурткалардын көбүн изилдеген учурда, алардан айыл-чарбасындагы зыянкечтерге каршы колдонгон уулуу химикаттар табылган. Өзгөчө балык жечү канаттуулардын, андан кийин жырткыч канаттуулардын организмдеринде уулуу химикаттар көп топтолгон.</p>
---	---

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого болгон жообуңарды жазгыла.</p> <p>5-суроо: Парктарда жана бакчаларда уялоочу канаттууларды тыйынчычкандардан кантип сактоого болот?</p> <p>Өз жообуңарды жазгыла:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Канаттуулар</p> <p>Тыйынчычкандар шаардагы парктар менен бакчалардагы өтө жагымдуу, кооз жаныбар. Бул кичинекей жаныбар курт-кумурскалар менен азыктануучу канаттуулардын бирден- бир чоң душманы болушу мүмкүн. Тыйынчычкандар көпчүлүгү жасалма уяларга же чоңураак өлчөмдөгү жасалма чымчыктын үйлөрүнө жайгашып алышат, эгер анда канаттуунун жумурткалары же балапандары болсо жеп салышат.</p> <div data-bbox="863 1503 1321 1733"> </div>
--	---